

Sveriges universitets-
och högskoleförbund

22 mars 2017
Dnr 0020-17

Verksamhets- berättelse för år 2016

Innehåll

1. Inledning
2. Förbundets arbetsformer
3. Förbundets ekonomi
4. Framtidens utmaningar
5. Kompetens
6. Dialog
7. Profil
8. Bilagor
 1. Medlemmar 2016
 2. Översikt över SUHF:s verksamhet 2016
 - Remissvar
 - Rekommendationer
 - Rapporter
 - Skrivelser
 - Konferenser och seminarier
 - Övriga dokument
 3. Presidiedagar under 2016
 4. SUHF:s arbetsgrupper under 2016
 5. Verksamhetsberättelse från Högskolornas forum för redovisningsfrågor 2016
 6. Verksamhetsrapport från Forum för bibliotekschefer 2016
 7. Verksamhetsrapport från SUHF:s program för ledare i akademien 2016

Förkortningar

CSN	Centrala studiestödsnämnden
EUA	European University Association
HeLP	Högre ledarprogrammet
HfR	Högskolornas forum för redovisningsfrågor
IAU	International Association of Universities
KB	Kungliga biblioteket
MYH	Myndigheten för yrkeshögskolan
NUS	Nordiskt universitetssamarbete
SFS	Sveriges förenade studentkårer
SI	Svenska institutet
SUHF	Sveriges universitets- och högskoleförbund
SULF	Sveriges universitetslärare och forskare
UHR	Universitets- och högskolerådet
UKÄ	Universitetskanslersämbetet
VR	Vetenskapsrådet

1. Inledning

Följande verksamhetsberättelse för SUHF:s verksamhet år 2016 följer samma upplägg som förbundets manifestet *Framtiden börjar nu* (2013) och delas upp i de fyra prioriterade områdena: Framtidens utmaningar, kompetens, dialog och profil.

Verksamhetsberättelsen inleds med en beskrivning av förbundets arbetsformer och ekonomi. Därefter beskrivs vad som genomfördes under 2016 inom varje prioriterat område. Verksamhetsberättelsen avslutas med ett antal bilagor.

2. Förbundets arbetsformer

Stadgarna

Enligt stadgarna erbjuder förbundet

”universitet och högskolor en gemensam arena för diskussioner och åtgärder. Det har till syfte att främja samråd och samverkan mellan universitet och högskolor och att agera i frågor av gemensamt intresse. Förbundet verkar för att universitet och högskolor ges goda ekonomiska och organisatoriska förutsättningar och därigenom kan bidra till att stärka demokratin och välförhållanden i Sverige. Det arbetar i förhållande till statsmakter och andra organisationer i Sverige, liksom i förhållande till organisationer i Norden, Europa och världen i övrigt. Förbundet arbetar genom framställningar, rekommendationer och uttalanden. Det initierar och genomför utredningar och liknande verksamheter”.

Förutom det som anges i stadgarna ska det finnas en beredskap att hantera och bevaka initiativ, förslag och beslut från regering, riksdag och olika myndigheter.

Arbetsätt och prioriteringar

Enligt beslut i samband med utredningen om SUHF:s framtid (2009) använder styrelsen vid prioritering av verksamhetens inriktning sig av principen att frågor av principiell art som rör såväl ett fåtal som alla medlemmar ska kunna tas upp av förbundet. Däremot är det inte aktuellt att ansvara för olika personnätverk inom högskolesektorn utom i undantagsfall, till exempel om sektorssamordning mot yttre part kräver det.

Agerande från SUHF görs i frågor där sektorn har en gemensam ståndpunkt. Om SUHF yttrar sig i frågor där sektorn är oenig måste detta göras tydligt.

SUHF ska vara det självklara huvudorganet och referenspunkten för sektorns synpunkter. Det är även viktigt att ge medlemmarna största möjliga utbyte för sin insats genom att bedriva sektorsinternt arbete där så är efterfrågat och ger mervärde.

Medlemmar

SUHF bestod 2016 av 37 medlemmar, se bilaga 1.

Förbundsårsamlingen, styrelsen, presidiet och kansliet

Förbundsårsamlingens vårsammanträde hölls den 14 april på Örebro universitet, som också inbjöd till en gemensam middag dagen innan mötet. Vård för höstens årskonferens och efterföljande förbundsårsamling den 18-19 oktober var Kungliga Musikhögskolan i Stockholm. Temat för konferensen var bildning under rubriken ”En undersökning av bildning, tvärdisciplinära samtal om bildningsbegreppet.”

SUHF:s styrelse bestod 2016 av Helen Dannetun, Linköpings universitet (ordförande); Anders Söderholm, Mittuniversitetet (vice ordförande); Björn Brorström, Högskolan i Borås; Anita Hansbo, Jönköping University; Susanne Kristensson, Lunds universitet; Maria Lantz, Konstfack; Johan Sterte, Luleå tekniska universitet och Astrid Söderbergh Widding, Stockholms universitet. Marianne Granfelt fungerade som generalsekreterare.

Styrelsen höll under 2016 åtta sammanträden. Fyra av dessa hölls som datormöten. Protokoll från styrelsemöten och förbunds församlingar finns tillgängliga på förbundets hemsida.

SUHF:s presidium har bestått av ordförande, vice ordförande och generalsekreterare. Presidiet har normalt hållit telefonmöten en gång per vecka samt med regelbundna mellanrum presidiedagar, se lista över presidiedagar i bilaga 3. Beslut fattade av presidiet har kontinuerligt redovisats till styrelsen.

Kansliet har under året bestått av totalt fyra personer (fyra heltidsarbetskrafter). Marianne Granfelt har fungerat som generalsekreterare, Linda Gerén och Lars Alberius som utredare samt Pia Vallgård som administratör (vikarie för Ingela Arvidsson). Samtliga anställningar vid kansliet är sedan oktober 2011 organisatoriskt placerade vid Stockholms universitet.

Förutom den fasta personalen på kansliet finns en några personer knutna till SUHF:s verksamhet vars lön finansieras med förbundets medel:

- HeLP och rektorsprogrammet anlitar två projektledare som betalas inom programmet med grundanställningar på ett medlemslärosäte: Lotta Löfgren Markör, Linköpings universitet, 50 %, och Cecilia Agrell, Lunds universitet, 30 %.
- Susanne Odung, KTH, har haft en projektanställning på 10 % för att arbeta med redovisningsmodellen för full kostnadstäckning (SUHF-modellen)
- Gunnar Enequist är anställd på 25 % för framtagandet av SUHF:s internationella nyhetsbrev som publiceras en gång per vecka under terminstid.
- Per Nilsson, Umeå universitet, har arvoderats motsvarande 30 % för arbetet som verkställande ledamot i Expertgruppen för internationaliseringsfrågor. Detta har finansierats med medel som överfördes till expertgruppen i samband med att Study Destination Sweden avslutades 2015.

Formellt är SUHF inordnat som ett kostnadsställe vid universitetet. Vissa delar av SUHF:s ekonomiadministration och all IT-support sköts av Stockholms universitet. Även upphandling av städtjänster är ordnat på detta sätt.

Sedan juni 2010 är SUHF:s kansli förlagt till Tryckerigatan 8 på Riddarholmen i Stockholm (Norstedtshuset). Hyresvärd är AFA Bostäder, med vilket ett femårskontrakt tecknats. Kontraktet är möjligt att förlänga tre år i taget. Lokalerna består av fyra reguljära kontorsrum, ett sammanträdesrum för upp till 20 personer, ett mindre sammanträdesrum för 8 personer, ett postrum liksom ytor för måltider på sammanlagt ca 250 kvm. Det mindre sammanträdesrummet är också utrustat med en arbetsplats för besökande.

Förutom egna arbets- och expertgrupper samt möten med olika externa aktörer inom högskolesektorn används lokalerna mycket av medlemmarna för egna möten. Under 2016 användes lokalerna för sådana möten vid ett 20-tal tillfällen av företrädare för ett 15-tal medlemslärosäten. Till det kommer att lokalerna lånats av för sektorn närstående organisationer.

Information

Under 2016 genomfördes en större uppgradering av programvaran för SUHF:s hemsida för att öka den tekniska funktionaliteten och stabiliteten. Hemsidan ger arbets- och expertgrupperna möjlighet att föra kontinuerlig dialog och publicera sina minnesanteckningar och andra dokument publikt och/eller på de interna sidorna. Dokumentation från konferenser och seminarier publiceras regelbundet på hemsidan.

Förbundets elektroniska nationella nyhetsbrev sändes ut tre gånger under 2016. Nyhetsbrevet har ca 2 400 prenumeranter.

Under 2016 publicerades 36 nummer av Internationellt om högskolan, nyhetsbrevet som bevakar högre utbildning och forskning globalt. Nyhetsbrevet består av tio nyheter redigerade på svenska från olika internationella källor. Nyhetsbrevet har ca 1 500 prenumeranter.

Remissvar

Ett viktigt sätt att informera om sektorns ståndpunkter visavi olika förslag är att besvara remisser. Oftast beslutar presidiet om hanteringen av remisser och avger eventuella yttranden. I frågor av större principiell art lyfts frågan till styrelse eller förbundsårsamling om och hur SUHF ska svara.

Förbundet avstår att besvara remisser där flertalet av medlemmarna själva inbjudits att lämna yttrande. I de fall där bedömningen görs att ett samlat svar från sektorn är önskvärt och att tillräcklig enighet inom sektorn finns lämnar SUHF ett svar.

Under 2016 har trenden från tidigare år fortsatt så att SUHF blir instans för fler remisser och från fler avsändare vid sidan av Utbildningsdepartementet. SUHF har avstått från att lämna yttranden på ett antal remisser, dels med hänvisning till medlemmarnas egna svar, dels för att det på grund av kort remisstid inte funnits möjlighet till beredning och förankring i förbundet. En sammanställning av SUHF:s remissvar 2016 finns i bilaga 2. Remissvaren finns även på förbundets hemsida.

Rekommendationer

SUHF är relativt restriktiv med framtagande av rekommendationer. Under 2016 fastställdes fyra rekommendationer:

- REK 2016:1 – Mål för behörighetsgivande högskolepedagogisk utbildning samt ömsesidigt erkännande (revidering av 2005 års rekommendation)
- REK 2016:2 – Rekommendationer för nationella antagningsomgångar: tidsplaner, antal sökalternativ och takvärden
- REK 2016:3 – Principer för immaterialrättslig hantering i forskningsavtal inkl bilagor
- REK 2016:4 – Rekommendation om anslutning till Europeiska stadgan och rekrytering av forskare

En rekommendation upphävdes under 2016:

- Rekommendationer om tillgodoräknande av utländsk grundutbildning, mars 2000 (upphävd av SUHF:s styrelse den 14 juni 2016).

SUHF:s rekommendationer finns publicerade på förbundets hemsida.

Rapporter

Under 2016 har ett antal rapporter publicerats av SUHF. Flera av rapporterna är framtagna i samarbete med andra aktörer. Rapporterna har i flera fall gett upphov till skrivelser och framställningar om reformer i enlighet med slutsatserna som dras. En lista på rapporter som tagits fram under året finns i bilaga 2.

Arbetsgrupper och nätverk

En stor del av SUHF:s kärnverksamhet är arbete inom olika typer av arbetsgrupper. Arbetsgrupperna består huvudsakligen av personer från medlemslärosätena där reskostnader och arbetstid betalas, enligt överenskommelse, av arbetsgivaren. Behovet av arbetsgrupper ses kontinuerligt över.

Arbetsgrupperna kan delas in i tre olika grupper (se presentation av arbetsgrupperna och deras verksamhet nedan och i förteckning över arbetsgrupperna i bilaga 4):

- *Expertgrupper* (permanent grupper med fleråriga uppdrag)
- *Arbetsgrupper* (grupper för tidsbegränsade uppdrag eller utredningar)
- *Nätverk* (kräver någon form sektorskoordinering mot en motpart)

Dessutom driver SUHF utbildningar med därtill kopplade arbetsgrupper, Styrgruppen för ledare i akademien (HeLP-programmet och Rektorsprogrammet), se bilaga 7.

Deltagandet av lärosätesanknutna personer i expert- och arbetsgrupper är en värdefull och absolut förutsättning för att SUHF ska fungera. Kansliet utför i allmänhet en samordnande funktion i de olika gruppernas arbete.

SUHF tillsätter ledamöter i arbetsgrupper inom andra organ och myndigheter, som till exempel Kungliga biblioteket (KB), Vetenskapsrådet (VR) eller Universitets- och högskolerådet (UHR). Beslut fattas, i allmänhet, av presidiet efter beredning.

Under 2016 fanns det 20 arbetsgrupper inom SUHF med totalt har 135 poster från 28 olika medlemslärosäten. Till detta ska läggas personer som deltar i grupper inom andra organisationer dit SUHF nominerar deltagare inom till exempel KB, Sunet och UHR.

Förutom en avsevärd medfinansiering från lärosätenas sida bidrar engagemanget i de olika grupperna även positivt till lärosätena genom informationsspridning och kompetensutveckling. Det är lätt att hitta personer som önskar delta i SUHF:s olika grupper, vilket tyder på en stark legitimitet för arbetssättet bland medlemmarna.

Verksamma arbetsgrupper finns redovisade i bilaga 4, listan inkluderar inte undergrupper eller projektgrupper till arbets- eller expertgrupperna. Arbets- och expertgruppernas verksamhet under 2016 beskrivs nedan.

Arbetsgivargruppen

SUHF:s arbetsgivargrupp är en expertgrupp för diskussion om arbetsgivarfrågor. Gruppen har funnits sedan 2009 med mandatperiod till och med sista december 2016. Expertgruppen har sju medlemmar. SUHF:s generalsekreterare är ständigt adjungerad.

Gruppen utgör en viktig länk i arbetsgivarfrågor. Torbjörn von Schantz och Sigbritt Karlsson sitter i Arbetsgivarverkets (AGV) styrelse. Caroline Sjöberg är kontakten med universitetsdirektörernas nätverk och Randi Hellgren med personalchefsnätverket. På detta sätt belyses

frågor som uppkommit i olika grupperingar. Strukturen fungerar också för att initiera arbete inom olika grupperingar. Varje år genomför gruppen en arbetsgivarvardag där aktuella arbetsgivarfrågor inom högskolesektorn diskuteras.

Arbetsgruppen för Europeiska stadgan för forskare/Riktlinjer för rekrytering av forskare

SUHF har bildat en arbetsgrupp i syfte att arbeta med nationella samordningsfrågor och stöd till svenska lärosäten avseende den Europeiska stadgan för forskare/Riktlinjer för rekrytering av forskare (The European Charter for Researchers/The Code of Conduct for the Recruitment of Researchers). Arbetsgruppen består av specialistkompetens med representanter från bland annat svenska lärosäten, Arbetsgivarverket och Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet).

Arbetsgruppen för flyktingfrågor

För att möjliggöra samordning av frågor av gemensamt intresse, både kort- och långsiktigt, och för att underlätta ett strukturerat erfarenhetsutbyte har SUHF bildat en arbetsgrupp för flyktingfrågor. Arbetsgruppen ska sprida kunskap, påverka beslutsfattare och driva på förnyelse och utveckling. Arbetet har fokus på den rådande situationen, men ska ändå vara sådant att det bidrar till långsiktiga hållbara processer för att öka inkludering och möjligheter till validering och kompletterande utbildning för akademiker med utländsk utbildning.

I februari genomförde arbetsgruppen ett seminarium om lärosätenas roll i arbetet med nyanlända.

Arbetsgruppen för framtidens lärandemiljöer

SUHF:s styrelse beslutade i januari 2014 att tillsätta en arbetsgrupp med uppdraget att ge en bild av möjliga scenarier för framtidens lärandemiljöer. I uppdraget ingick att samverka med och hämta information från olika grupper och projekt, exempelvis Forum för bibliotekschefer, SUHF:s fastighetsgrupp, Akademiska hus projekt om nya lärandemiljöer, arbetsgrupper om MOOCs mm. Ordförande är Anders Fällström, prorektor, Umeå universitet. Arbetsgruppen presenterade delar av sitt arbete vid förbunds församlingen den 21 oktober. Arbetsgruppen lämnade sin slutrapport i början av 2016.

Arbetsgruppen för geodata

SUHF har sedan 2012 en arbetsgrupp för geodata med uppgift att arbeta med samordningsfrågor och finansieringsfrågor avseende geodata. Gruppen har lämnat en ansökan om infrastrukturstöd till Vetenskapsrådet, vilket har resulterat i finansiering av ett antal licenser och av driftsstöd för datadistribution till och med utgången av 2016. Arbetsgruppens mandatperiod gick ut den sista december 2016.

Arbetsgrupp för översyn av rekommendation om mål för behörighetsgivande högskolepedagogisk utbildning

Efter förändringar i högskoleförordningen 2011 är SUHF:s rekommendation den enda nationella ram som finns för högskolepedagogisk utbildning. Den fyller en viktig funktion för att främja lärarnas rörlighet och en nationell samsyn om vissa grundkrav på högskolelärare i Sverige. Rekommendationen om mål för behörighetsgivande högskolepedagogisk utbildning är från 2005. För att säkerställa att den speglar dagens behov och de högskolepedagogiska mål som finns tillsattes i juni 2014 en arbetsgrupp med uppdraget att göra en översyn av rekommendationen.

Sigbritt Karlsson, Högskolan i Skövde/KTH, har varit ordförande. I april fastställde förbunds-församlingen Rekommendationer om mål för behörighetsgivande högskolepedagogisk utbildning samt ömsesidigt erkännande, REK 2016:1. Arbetsgruppen lämnar sin slutrapport under våren 2017.

Arbetsgruppen för samarbete mellan SUHF och Myndigheten för yrkeshögskolan

SUHF:s presidium och Myndigheten för yrkeshögskolan (MYH) tillsatte 2014 en arbetsgrupp med uppgift att föra en dialog mellan SUHF och MYH för ökad förståelse av de olika utbildningsformerna samt ta fram förslag till åtgärder som leder till ökad tydlighet och förbättrade utbildningsmöjligheter mellan olika utbildningsformer. SUHF:s representant i arbetsgruppen är Björn Brorström, Högskolan i Borås.

Arbetsgruppen för språkämnen

SUHF har tillsatt en arbetsgrupp att diskutera samarbete inom språkämnen nationellt. Syftet är att diskutera gemensamt nationellt ansvar för språkundervisningen och språkforskningen vid landets lärosäten. Ordförande i arbetsgruppen är Eva Wiberg, Lunds universitet. Under 2016 har arbetsgruppen genomfört en kartläggning av språkämnena vid landets lärosäten.

Expertgruppen för arkiv- och dokumenthantering

Under perioden 1 februari 2013 till 31 januari 2014 arbetade inom SUHF en arbetsgrupp för arkiv- och dokumenthanteringsfrågor. Gruppen rekommenderade i sin slutrapport till förbunds-församlingen, mars 2014, att SUHF ska fortsätta arbeta med dessa frågor, men med ett något bredare perspektiv. Detta stöddes av förbunds-församlingen. Från och med januari 2015 finns en expertgrupp för dessa frågor. Ordförande i arbetsgruppen är Susanne Kristensson, Lunds universitet. Expertgruppens mandat går ut den sista december 2016.

Expertgruppen för fastighetsfrågor

Lokalförsörjning vilar sedan 1993 på universitet och högskolor. SUHF:s styrelse beslutade i juni 2011 att inrätta en expertgrupp för fastighetsfrågor. Syftet med gruppen är att stärka och stödja sektorns arbete med professionalisering av lokalförsörjningsansvaret. Expertgruppens mandatperiod är 2016-2017. Gruppen arbetar med ökad självständighet i lokalfrågor, för kontinuerlig dialog med företrädare för olika fastighetsägare, relationen med landstingen för lärosäten med medicinsk fakultet, säkerhetsfrågor och studentbostadsfrågan. Staffan Sarbäck, Luleå tekniska universitet, är ordförande.

Expertgruppen för forskningsadministrativa frågor

Expertgruppen för forskningsadministrativa frågor har funnits sedan oktober 2012. Syftet med gruppen är att stärka och stödja sektorns arbete med forskningsadministrativa frågor nationellt och internationellt samt i vissa frågor ge underlag för att sektorn genom SUHF ska kunna agera gemensamt. Det övergripande uppdraget för expertgruppen är att främja ett nationellt erfarenhetsutbyte vad gäller forskningsadministrativa frågor inom sektorn.

Under 2016 genomfördes bl.a. IFFIS-konferensen tillsammans med Vetenskapsrådet med ca 250 deltagare. Vidare har expertgruppen tagit fram förslag till rekommendationerna Principer för immaterialrättslig hantering i forskningsavtal som fastställdes av förbunds-församlingen i oktober. Ordförande var under våren Jörgen Tholin, Göteborgs universitet. Därefter tog Katarina Bjelke, Uppsala universitet, över ordförandeklubban. Expertgruppens mandat gick ut den sista december 2016.

Expertgruppen för internationaliseringsfrågor

SUHF:s förbundsårsamling beslutade i mars 2015 att ge styrelsen i uppdrag att tillsätta en expertgrupp för internationalisering. En övergripande utgångspunkt är att expertgruppens uppdrag ska behandla internationaliseringsaspekter avseende hela lärosätenas verksamhet, såväl utbildning som forskning och samverkan huvudsakligen på strategisk nivå.

Expertgruppen genomförde 2016 bland annat en workshop om etiska dilemman vid internationalisering av högre utbildning och en workshop/utbildning om att arbeta med agenter för studentrekrytering till internationella kurser och program. Vidare ansvarade expertgruppen för seminariet Vilket är värdet av internationella studenter? under Almedalsveckan. Under seminariet presenterades även en checklista till regeringen inför utredningen om internationalisering av högre utbildning och forskning, som utarbetats i samarbete Uppsala universitet och Svenska institutet. Ordförande är Eva Malmström Jonsson, KTH. Gruppens mandat går ut den sista december 2017.

Expertgruppen för kvalitetsfrågor

Expertgruppen för kvalitetsfrågor har ett övergripande ansvar att främja nationellt erfarenhetsutbyte inom högskolesektorn när det gäller kvalitetsutveckling inom forskning, utbildning och administration. Syftet är att stärka lärosätenas möjligheter att ta ansvar för kvaliteten i verksamheten. Expertgruppens nuvarande mandat är för åren 2016-2017.

Under 2016 genomfördes bland annat ett tredje seminarium kring utveckling av kvalitetsystem för högre utbildning. Ordförande är Stephen Hwang, Linnéuniversitetet.

Expertgruppen för studieadministrativa frågor

Expertgruppen för studieadministrativa frågor ansvarar för frågor kring praktisk tillämpning och strategiska frågor rörande bland annat behörighet, urval, antagning och examina på grund- och avancerad nivå. Gruppen diskuterar också frågor som rör avgiftsskyldiga studenter.

Två grupper rapporterar direkt till Expertgruppen för studieadministrativa frågor. Samordningsgruppen för högskoleprovet är gemensam för SUHF och Universitets- och högskolerådet (UHR) och arbetar med genomförandefrågor kring högskoleprovet. SUHF:s nationella bedömningsgrupp för antagning (NBA) (gruppen hette tidigare Bedömningshandboksgruppen, men bytte under 2016 till ett namn som bättre beskriver uppdraget) tar fram rekommendationer för behörighetsbedömning och meritvärdering av svenska och utländska betyg för antagning till grund- och avancerad nivå.

Expertgruppens nuvarande mandat är för åren 2016-2017. Under 2016 genomförde expertgruppen konferensen Tillträde till högskolan – hur vill vi att det framtida systemet ska se ut? Ordförande är Joakim Malmström, Stockholms universitet.

Högskolans forum för redovisningsfrågor

Högskolornas forum för redovisningsfrågor (HfR) har ordnat två konferenser under året med brett deltagande från hela sektorn samt en inspirationsdag för ekonomer i högskolan med 375 deltagare. Det löpande arbetet genomförs av HfR:s styrgrupp och redovisningsråd. Ordförande i HfR är Susanne Wallmark, Malmö högskola. HfR lämnar en egen årsrapport i bilaga 5.

Forum för bibliotekschefer vid universitet och högskolor

Forum arbetar bland annat med frågor gällande tillgång till vetenskaplig information, forskningsinformation och forskningsdata, lärandemiljöer och kvalitet. Forums arbete under året sammanfattas i bilaga 6. Ordförande är Björn Brorström, Högskolan i Borås.

Samverkansgrupp SUHF – UHR

Sedan 2009 har SUHF och Universitets- och högskolerådet, UHR en samverkansgrupp för gemensamma diskussioner på ledningsnivå. UHR:s verksamhet förutsätter till stora delar ett nära samarbete med universitet och högskolor. Det handlar om praktiska frågor som rör tolkningar och tillämpningar av regelverk för antagningsfrågor, informationsfrågor och inte minst ärenden rörande de studieadministrativa systemen. Det finns därför behov av diskussioner mellan UHR och högskolesektorn i relationen systemägare/utförare – kund/beställare. Ordförande är Anders Söderholm, Mittuniversitetet. Arbetsgruppens mandat gick ut den sista december 2016.

SUHF:s program för ledare i akademien och rektorsprogram

Sedan 2009 har SUHF genomfört högre ledarprogram. Ett 25-tal deltagare antas till programmet årligen. Hittills har åtta så kallade HeLP-program startats.

SUHF driver sedan 2013 även ett rektorsprogram för nyanställda rektorer. Rektorsprogrammet ska bidra till att utveckla rektorers personliga, strategiska och lärosätesledarskap för att ge ökade förutsättningar att bedriva än mer välfungerande lärosäten, i en nationell och internationell kontext, både idag och i morgon. Totalt har tre program startats.

En styrgrupp ansvarar för båda programmen. Göran Bexell, Lunds universitet, är ordförande. Två projektledare (Lotta Löfgren Markör, Linköpings universitet och Cecilia Agrell, Lunds universitet) finansieras inom programmet. För sammanställning av verksamheten se bilaga 7.

Rektorsinternat

Förbundet genomförde rektorsinternat för 19 rektorer på Rånäs slott i augusti.

Förvaltningschefs nätverken

Generalsekreteraren deltar kontinuerligt i universitetsdirektörernas och högskoledirektörernas nätverksmöten. Dessa möten redovisas kontinuerligt vid styrelsens möten.

3. Förbundets ekonomi

Det samlade kapitalet för förbundets centrala verksamhet uppgick den 31 december 2016 till 10 314 005 kr. Den centrala verksamheten finansieras av medlemsavgifterna som sedan 2009 är 7 300 000 kr. Övriga intäkter kommer från deltagaravgifter för konferenser som SUHF har anordnat. Kostnaderna består av utgifter för kansli, presidium, konferenser och seminarium, konsulter med mera.

År 2016 har förbundets centrala verksamhet gått med ett underskott på 499 673 kronor. Resultaten för de fyra föregående åren har varit +318 216 kronor (2015), -363 578 (2014), +1 035 312 kronor (2013) och +1 403 053 kronor (2012) .

Under 2016 har konsultarvodena ökat jämfört med tidigare år. Några av de större kostnaderna härrör sig från uppgradering av programvaran för suhf.se, inhyrd projektledare för

arbetsgruppen för Europeiska stadgan för forskare och en utredning av språkstrategi. Sammanlagt har SUHF under 2016 betalat 1 462 338 kronor i konsultarvoden.

Förutom medlemsavgifterna tillkommer medel som hanteras inom projekt med egen budget och verksamhet. Det gäller Högskolornas forum för redovisningsfrågor (HfR), ledarskapsprogrammen (rektors- och HeLP-programmen), det administrativa ledarskapsprogrammet, expertgruppen för internationaliseringsfrågor, nätverket för rektorssekreterare, rektorsinternatet, Forum för bibliotekschefer och nätverket för blivande bibliotekschefer. Dessa projekt ska i princip gå med ett nollresultat över tid. Beroende på när fakturering av de olika verksamheterna sker, kan resultaten och balanserna variera mellan åren beroende på när intäkter och kostnader bokförs.

Nytt för 2016 är att lönekostnader för ledarskapsprogrammets programledare hanteras gemensamt för alla program, enligt beslut på förbundsårsamlingen i Örebro den 14 april 2016. Denna hantering har underlättat väsentligt.

Expertgruppen för internationaliseringsfrågor startade under 2015. I samband med att Study Destination Sweden (SDS) avslutades 2015 överfördes de kvarvarande medlen från SDS, sammanlagt 786 000 kr, till expertgruppen. En del av medlen har använts under 2016 för att arvoda en verkställande ledamot för expertgruppen på 30 %.

4. Framtidens utmaningar

Utdrag ur verksamhetsplanen för 2016

I manifestets inledning Framtidens utmaningar betonas samhällsutmaningarna och högskolans roll relativt dessa. Universitet och högskolor ska vara självständiga, stå nära det övriga samhället och vara till för alla. Nedan anges ett antal områden där SUHF ska arbeta under 2016 för att bidra till att högskolans roll förtydligas och att goda förutsättningar finns för alla att ta del av högre utbildning. SUHF ska arbeta såväl nationellt som internationellt.

- *SUHF ska arbeta för förändringar som är inriktade mot att förbättra lärosätenas möjligheter att utvecklas för att möta den komplexa kravbilden och samtidigt behålla den hittills så framgångsrika akademiska modellen. I hög grad syftar detta till att skapa förutsättningar för mångfald och variation inom systemet och att ge lärosätena rådighet över sin verksamhet. En minskad direktstyrning kompletterad med bättre uppföljning och tydligt ansvarstagande från lärosätena ökar förutsättningarna för att ta tillvara den kreativitet och vilja som finns vid varje lärosäte. De förslag som SUHF ska verka för kan sammanfattas under tre rubriker vilka framförts i SUHF:s inspel till den forskningspolitiska propositionen:*
 - *Handlingsfrihet: Här ingår frågor som ökat basanslag, större flexibilitet i användning av anslag, möjligheter att bygga kapital samt ett antal legala möjligheter gällande avtal och donationer.*
 - *Styrning för kvalitet, effektivitet och profilering: Viktiga frågor för detta är fungerande mål och resultatstyrning, uppdrag som speglar mångfalden bland lärosätena samt bättre samordning av alla forskningsfinansiering.*
 - *Kvalitetsutveckling: Uppföljning och analys är avgörande som underlag för diskussioner om mål och resultat.*
- *Under 2016 ska SUHF inom ramen för ovanstående områden föra debatt och genomföra seminarier och hearings.*
- *SUHF ska utifrån ett "position paper" om tillträde till högre utbildning verka för en översyn av tillträdes- och antagningsfrågor i stort och av den struktur som gymnasieutbildning och postgymnasial utbildning har. Komplexiteten är stor och barn och ungdomar måste idag göra många och tidiga val avseende sin utbildning. Valmöjligheter är positivt men kan också skapa svårigheter.*

- *SUHF ska med hjälp av den nyligen inrättade expertgruppen för internationalisering arbeta med strategiska frågor rörande internationalisering, särskilt bör detta gälla hur bättre förutsättningar för lärosätenas internationalisering kan skapas. Detta kan åstadkommas genom påverkansarbete i olika kanaler, genom att verka för större synlighet för Sverige som global aktör samt genom att vara en drivande kraft för lärosätena i diskussioner rörande gemensamma utmaningar kopplat till internationalisering.*
- *I det internationella arbetet på europeisk nivå ska SUHF bevaka och följa upp EU-program som Horisont 2020 och Erasmus for all. SUHF ska också fortsatt delta i och aktivt påverka samarbetet inom EUA, NUS och IAU.*

Verksamhetsberättelse för 2016

Lärosätenas behov av ökad självständighet

Expertgruppen för kvalitetsfrågor har under året aktivt arbetat med kvalitetsfrågor genom olika former för seminarier, kring det nya kvalitetssystemet och genom kvalitets- och utvecklingsarbete inom administrationen.

Under året genomfördes bland annat ett tredje seminarium kring utveckling av kvalitetssystem för högre utbildning.

Expertgruppen för fastighetsfrågor har initierat ett arbete kring hur donationer till universitet och högskolor kan få en bättre hantering. Vidare har expertgruppen för forskningsadministrativa frågor tagit fram rekommendationer kring principer för immaterialrättslig hantering i forskningsavtal.

Högskola-yrkeshögskola

Arbetsgruppen för samarbete mellan SUHF och Myndigheten för yrkeshögskolan (MYH) har fortsatt dialog för ökade kunskaper om likheter och skillnader mellan de olika utbildningsformerna. MYH har under året prioriterat dialogen och representeras av myndighetens verksamhetschef.

Internationellt arbete

European University Association

SUHF är en aktiv medlem i European University Association (EUA). Förbundets ordförande är delegat i dess Council.

Förutom ordinarie generalsekreterar- och councilmöten har generalsekreteraren under året deltagit i olika EUA-arrangemang och konferenser.

Nordiskt universitetssamarbete och nordiskt samarbete

SUHF är en av de fem medlemmarna i Nordiska universitetssamarbetet (NUS). Ett forum för att diskutera utbildnings- och forskningspolitiska frågor i ett jämförande perspektiv och samordning av ställningstaganden inom EUA och i frågor som Nordiska ministerrådet aktualiserar.

I NUS' styrelse ingår respektive lands ordförande och generalsekreterare samt en observatör från NUAS, det nordiska universitetsadministratörssamarbetet.

5. Kompetens

Utdrag ur verksamhetsplanen för 2016

I manifestets avsnitt om Kompetens betonas akademisk frihet och ansvar med kollegial öppenhet och gemensam prövning utifrån ett ansvarsfullt ledarskap. För att stödja en utveckling i denna riktning ska SUHF under 2016 bland annat arbeta med nedanstående områden.

- *SUHF ska fortsätta arbetet med kvalitetsfrågor för utbildning, forskning och administration. Under 2016 kommer en viktig del av arbetet vara att på olika sätt arbeta med implementeringen av ett nytt nationellt kvalitetssäkringssystem för högre utbildning. Lärosätenas eget ansvarstagande för kvalitetsarbetet inom all verksamhet ska vara i fokus.*
- *SUHF ska verka för att stödja ansvarstagandet för det nationella utbudet av utbildningar och kurser. Den kartläggning som gjorts av småspråk ska användas som utgångspunkt för diskussioner om hur ansvarstagandet kan underlättas.*
- *SUHF ska genomföra olika konferenser med olika inriktningar för personal inom högskolan. Områden som skulle kunna vara aktuella finns listade i bilaga.*
- *SUHF ska stärka och utveckla Rektorsprogrammet och HeLP-programmet. I arbetet med ledarprogrammen ingår att söka de bästa formerna för att säkerställa lika villkor och mångfald i det högsta akademiska ledarskapet. Centrala frågor kring ledarskap och arbetsgivarrollen som framkommer inom ledarprogrammen ska ligga till grund för särskilda aktiviteter, liksom koordinering med andra aktörer med ansvar för ledarskapsutveckling i staten.*
- *SUHF ska fortsätta arbetet med arbetsgivarfrågor och dialogen med Arbetsgivarverkets olika organ. En mycket central fråga i arbetet är strategisk kompetensförsörjning avseende all personal inom högskolan.*
- *SUHF ska följa utredningen angående karriärvägar och skapa fora för diskussion kring frågorna. Arbeta med jämställdhetsfrågor ska också finnas på agendan vid olika möten och seminarier.*
- *SUHF ska aktivt framföra vikten av bättre möjligheter att attrahera kompetens till högskolan. Lärosätena ska vara attraktiva för såväl nationella och internationella arbetstagare som nationella och internationella studenter. En central komponent är migrationsfrågor av olika slag.*

Verksamhetsberättelse för 2016

Kvalitet inom utbildning, forskning och administration

Som ovan beskrivits under rubriken Resursfördelning och kvalitetskontroll har Expertgruppen för kvalitetsfrågor arrangerat seminarium om det nya kvalitetssäkringssystemet för högre utbildning.

Det nationella utbudet av kurser

För att understödja arbetet med lärosätenas nationella ansvar för utbudet av kurser inom språkämnen har en arbetsgrupp tagit initiativ till en mycket omfattande inventering. I inventeringen tas all fakta fram kring utbildning och forskning vid aktuella lärosäten. Utifrån inventeringen ska samtal föras för ökade möjligheter till utbildning och forskning inom dessa ämnen, särskilt med tanke hur de senaste årens ökade migration ökat kraven på djupare språkkunskaper.

Seminarier och konferenser

Under 2016 genomfördes ett tjugotal seminarier och konferenser i SUHF:s regi på allt mellan 50-375 deltagare. En sammanställning finns i bilaga 2.

SUHF:s program för ledare i akademien

Arbetet leds av en styrgrupp under ledning av Göran Bexell, Lunds universitet.

- *Högre ledarprogram - HeLP*
SUHF startade hösten 2009 ett Högre ledarprogram. Det syftar att leda till fördjupade kontakter mellan svenska lärosäten och en djupare förståelse för sektorns villkor och styrning. Vidare ska programmet leda till en fördjupad självinsikt om ledarskapets utmaningar samt utveckla den kommunikativa förmågan hos deltagarna. Det läggs särskild betoning på att utveckla det personliga ledarskapet. Handfasta metoder för verksamhetsutveckling ingår som en viktig del av programmet. Ca 25 deltagare antas till programmet från de lärosäten som är medlemmar i SUHF. Deltagarna ska finnas på nivån under rektor och arbeta tillsammans med rektor i strategiska frågor, se vidare i bilaga 7.
- *Rektorsprogrammet*
SUHF:s rektorsprogram ska bidra till att utveckla rektorers personliga, strategiska och lärosätesledarskap för att ge ökade förutsättningar att bedriva än mer välfungerande lärosäten, i en nationell och internationell kontext, både idag och i morgon. Rektorerna ska känna sig mer bekväma i det komplexa rektorsuppdraget. Ett nätverk ska bildas för samverkan mellan deltagarna. Programmet ska göra avtryck i deltagarnas utövande av chefs- och ledarskap, se vidare i bilaga 7.

Administrativt ledarskapsprogram

2015 startades ett administrativt ledarskapsprogram för framtidens administrativa ledare. Programmet har fortsatt under 2016.

Arbetsgivarfrågor och attrahera kompetens

Arbetsgivargruppen anordnar årligen en arbetsgivarvardag (dagen före Arbetsgivarverkets arbetsgivarcollegium). Vid seminariet diskuterades frågor som karriärvägar (särskilt för yngre forskare), jämställdhet i akademien och chefsrekrytering behandlades.

6. Dialog

Utdrag ur verksamhetsplanen för 2016

Manifestet slår fast att ny kunskap och nya insikter bara kan vinnas då modet att utmana finns. Det är kärnan i avsnittet Dialog. Det gäller dialog inom och mellan discipliner och med övriga samhället. Nedan ges exempel på hur SUHF under 2016 ska arbeta med områden som stödjer olika former av dialog.

- *SUHF ska vara en arena för diskussioner och ställningstagande i högskolepolitiska frågor. SUHF:s påverkansarbete handlar dels om att ta en aktiv roll gentemot omvärlden i formulering och torgförande av sektorns ståndpunkter och proaktivt bearbeta politiska och andra aktörer i frågor där högskolesektorn har en enad hållning. Det inkluderar att följa upp de förslag och reformer som regering, riksdag och myndigheter samt olika europeiska organ lägger fram. Det gäller bland annat självständighet, resursfördelning för utbildning och forskning, kvalitetsutvärderingar, utfallet av utredningen om myndighetschefernas villkor och anställningsfrågor.*
- *SUHF ska följa upp 2016 års forskningsproposition genom bl.a. analyser och rapporter.*
- *SUHF ska på de sätt som visar sig möjliga verka för att spridning av kunskap är fri och tillgänglig för alla.*
- *SUHF ska i samarbete med Vetenskapsrådet och Kungl. Biblioteket verka för fortsatt utveckling av SwePub för bibliometriska analyser av hög kvalitet.*

- *SUHF ska fortsätta dialogen med Kungl. Biblioteket avseende bland annat en ny nationell biblioteksstrategi och utformningen av Kungl. bibliotekets samverkansstruktur.*
- *SUHF ska fortsätta dialogen med Myndigheten för yrkeshögskolan och arbeta för klargörande av gränsdragningar och övergångsmöjligheter mellan de båda postgymnasiala utbildningsformerna.*
- *SUHF ska uttala sig i sektorsgemensamma frågor där det råder tillräcklig samsyn.*
- *SUHF:s presidium, styrelse och kansli ska ha löpande kontakter med företrädare för riksdagens partier, myndigheter, studentorganisationer, andra organisationer och EU-parlamentet. Detta sker genom formella och informella möten samt genom deltagande i olika seminarier och konferenser.*
- *SUHF ska fortsatt verka för att forskning och utbildning kan bedrivas med full kostnads-täckning.*
- *SUHF ska samla företrädare för sektorn till diskussioner i angelägna frågor. Ett dialog-seminarium mellan lärosäten och forskningsfinansierare ska genomföras årligen, i januari.*
- *SUHF ska delta under Almedalsveckan. Förbundet kommer även att delta i andras arrangemang för att föra sektorns talan.*
- *SUHF:s lokaler ska fortsatt upplåtas för att underlätta medlemmarnas behov av mötesplatser i Stockholm.*

Verksamhetsberättelse för 2016

Forskningspolitiska propositionen 2016

SUHF överlämnade i november 2015 ett inspel regeringen angående den forskningspolitiska propositionen 2016. Under 2016 har diskussioner förts kring propositionen i olika fora.

Riksdag, regering och regeringsinitierade utredningar

Presidiet har under året träffat möten från ett flertal riksdagspartier för informella överläggningar kring aktuella högskolepolitiska frågor, se förteckning i bilaga 3.

SUHF har fortsatt nära kontakter med regeringen. Såväl presidiet som styrelsen träffar regelbundet den politiska ledningen och de högre tjänstemännen inom framför allt Utbildningsdepartementet. Dessutom deltog utbildningsministern vid det årliga rektorsmötet på Steningevik. Regelbundna kontakter sker även på tjänstemannanivå mellan SUHF:s kansli och Regeringskansliet.

SUHF har under året ombetts besvara ett antal remisser både från Regeringskansliet och från andra myndigheter, vilka redovisas samlat i bilaga 2. Förbundet har i direkta och i informella kontakter föreslagit personer till olika grupperingar. Förbundet har även vid ett antal tillfällen beretts möjlighet att vid så kallad delning yttra sig om olika nya förordningstexter.

Myndigheter och organisationer

SUHF deltar regelbundet i möten och aktiviteter med myndigheter och andra organisationer med anknytning till högskolesektorn. Nedan redovisas några av de frågor som behandlats i dessa sammanhang.

SUHF har under året fört överläggningar med **Akademiska Hus** ledning genom presidiet och Expertgruppen för fastighetsfrågor. På dagordningen har bland annat varit frågor om lärosätenas inflytande samt hur ägarnas direktiv och styrning påverkar verksamheten.

Arbetsgivarverket har företrädare för sektorn på olika nivåer i sin organisation. Dessa tillsätts utan medverkan från SUHF men de olika nivåernas företrädare samverkar i Arbetsgivargruppen. Diskussioner har förts mellan ledningen för Arbetsgivarverket och SUHF inom såväl presidiet som förbunds församlingen. Årligen genomförs en arbetsgivar dag för rektorer och förvaltnings- och personalchefer.

SUHF deltar i **Forum för Internationalisering** som Universitets- och högskolerådet (UHR) ansvarar för. SUHF representerades under 2016 av Anders Söderholm, Mittuniversitetet, Marianne Granfelt och Linda Gerén, SUHF:s kansli samt Eva Åkesson och Cilla Häggkvist, Uppsala universitet.

SUHF deltog genom generalsekreteraren i den informella **Nationella Bologna gruppen** tillsammans med Utbildningsdepartementet, UHR, UKÄ, SULF, SFS och Bolognaexpertgruppen. Gruppens funktion är informationsspridning och informella avstämningar om utvecklingen av Bolognafrågorna på nationell och europeisk bas.

SUHF har genom sina medlemmar under året arbetat inom **Kungl. bibliotekets (KB)** forum för nationell bibliotekssamverkan och utveckling, som ersatte den tidigare inflytandestrukturen. Kontakten mellan SUHF och KB sker även på organisationernas ledningsnivå, där avstämningar gjorts under året, samt mellan KB och Forum för bibliotekschefer. I det sistnämnda fallet skedde överläggningarna dels inom ramen för de Forum-möten som hålls ett par gånger varje år samt dels genom löpande överläggningar mellan KB och Styrgruppen för Forum för bibliotekschefer.

Ladokkonsortiet har vid några tillfällen diskuterat sina utvecklingsplaner med kansliet och har hållit SUHF informerat om sin verksamhet. Konsortiet var representerat i samarbetsgruppen SUHF-UHR. Systemutvecklingsprojektet Ladok 3 har varit fokus för relationerna mellan SUHF och Ladok under året. Förbunds församlingen har informerats om status för projektet.

SUNET tillhör organisatoriskt Vetenskapsrådet. Sedan 2013 är Stefan Bengtsson, Chalmers tekniska högskola, ordförande. Styrelsen består av 13 personer, åtta av dessa utses efter förslag från SUHF.

Överläggningar förs kontinuerligt med **Svenska institutet (SI)** kring de frågor där deras verksamhet berör högskolesektorn. Bland annat har SUHF deltagit i möten kring SI:s stipendiehantering för studenter från tredje land, där implementeringen av avgifter skapat nya utmaningar.

Sveriges förenade studentkårer (SFS) har rätt att delta i SUHF:s arbetsgrupper och deltar i flera. Kansliet har regelbundna kontakter med SFS presidium. Representanter för SFS deltar kontinuerligt på presidiedagar och på SUHF:s förbunds församlingar. Under Almedalsveckan genomfördes ett gemensamt seminarium om studentinflytande.

Sveriges universitetslärare och forskare (SULF) träffade under året regelbundet SUHF både på ledningsnivå och kanslinivå för avstämning och överläggningar.

I samarbetet med **Universitets- och högskolerådet (UHR)** står antagningsfrågorna i centrum. SUHF åtar sig att utse personer till olika arbetsgrupper som UHR startar inom ramen för sin verksamhet, bland annat NyA-systemets förvaltningsråd och ändringsråd. Inom Samordningsgruppen för högskoleprovet har SUHF och UHR under 2016 arbetat med bland

annat åtgärder för att minska riskerna för fusk. UHR var representerat i SUHF:s Expertgrupp för studieadministrativa frågor och i SUHF:s nationella bedömningsgrupp för antagning. Presidiet och generalsekreteraren har haft regelbundna möten med UHR:s generaldirektör om aktuella frågor.

En särskild **samverkansgrupp SUHF-UHR** finns, sedan 2009, för att arbeta med frågor som rör relationen mellan myndigheten och sektorn och som inte naturligt hanteras av de olika specialgrupperingar som finns. Gruppen hade fyra möten under 2016. I gruppen sitter SUHF:s vice ordförande, Expertgruppen för studieadministrativa frågor arbetsutskott, representanter för förvaltningschefsnätverken med flera. Även Ladok är representerat i gruppen.

Universitetskanslersämbetet (UKÄ) och SUHF samarbetade och förde diskussioner på flera nivåer. Det omfattande arbetet med kvalitetsutvärderingssystemet har varit ett viktigt tema som adresserats vid presidiets och expertgruppen för kvalitetsfrågors möten med myndighetens ledning. Vice ordförande Anders Söderholm, Sigbritt Karlsson, KTH och Caroline Sjöberg, Umeå universitet har under året varit ledamot av UKÄ:s **insynsråd**. Information om vad som behandlas vid de olika mötena har lämnats vid styrelsens sammanträden. SUHF var även representerat i olika arbetsgrupper inom UKÄ, som referensgruppen för kvalitetsutvärdering. SUHF driver i samarbete med UKÄ ett rektorsprogram för nya rektorer. Även rektorsmötet på Steningevik arrangerades i samarbete mellan SUHF och UKÄ.

Vetenskapsrådet (VR) och SUHF har fört överläggningar på flera nivåer. VR är ansvarig svensk myndighet för de olika programmen inom ramen för Excellence Science (MSCA, ERC och FET) inom Horisont 2020. Kansliet har deltagit i den nationella referensgruppen för dess program.

Presidiet för kontinuerligt dialog med **Vinnovas** ledning.

Myndigheten för yrkeshögskolan (MYH) och SUHF har under året haft en arbetsgrupp för att reda ut oklarheter och gränsdragningar mellan olika postgymnasiala utbildningsformer för att skapa förbättrade utbildningsmöjligheter. SUHF har också deltagit i referensarbetet på MYH kring framtagning av ett svenskt nationellt kvalifikationsramverk, SeQF.

SUHF-modellen för redovisning av direkta och indirekta kostnader

I november 2007 antog förbunds församlingen en redovisningsmodell för full kostnadsredovisning – SUHF-modellen – som enligt rekommendationen skulle vara införd senast under 2010. Under 2016 har fokus, som tidigare legat, på uppföljning och utveckling av modellen.

HfR har i uppdrag att vara en resurs för lärosätenas arbete med implementeringen av modellen. De ska också till förbunds församlingen vid behov inkomma med ett samlat förslag till revidering av modellen.

Förbundets arbete med uppföljning av modellen sker dels genom HfR och dels genom experten Susanne Odung, KTH, som under året varit deltidsarvorderad för uppdraget. Förbundets talesperson relativt forskningsfinansiering är en rektor med förankring i styrelsen. Astrid Söderbergh Widding, Stockholms universitet, har verkat i denna funktion under året.

För att förbättra dialogen med finansierarna kring frågor om full kostnadstäckning och redovisningsmodellen genomförs sedan ett antal år ett årligt dialogseminarium i januari med ett 90-tal representanter för forskningsfinansierare och lärosäten.

SUHF.se

SUHF:s hemsida är ett effektivt instrument att förmedla information om SUHF, dess verksamhet och de olika typer av dokument som tas fram. Under 2016 genomfördes en större uppgradering av programvaran för hemsidan för att öka den tekniska funktionaliteten och stabiliteten.

Almedalsveckan

SUHF genomförde två arrangemang under Almedalsveckan. Ett frukostseminarium tillsammans med Sveriges Förenade Studentkårer (SFS) om studentinflytande. På onsdagen genomförde SUHF en halvdag med seminarier kring etableringen av nyanlända, lärosätenas roll i det livslånga lärandet och högskolepolitik på nätet.

SUHF var även involverat i ett seminarium kring jämställdhetsintegrering av universitet och högskolor, ett om värdet av internationella studenter samt ett om Sverige som kunskapsnation.

Alla arrangemangen var mycket välbesökta. SUHF var även verksamt på andra sätt under veckan. Exempelvis deltog presidiet i olika paneldiskussioner i andra aktörers arrangemang. Tre personer ur kansliet var där under flera av dagarna för att bevaka de seminarier och arrangemang som genomfördes med anknytning till SUHF:s verksamhetsområden. Förbundet var också behjälpligt med att informera om vilka personer från lärosätesledningarna som är tillgängliga för att delta seminarier och liknande som andra aktörer arrangerar. Kansliet sammanställde även en lista på seminarier med anknytning till högskolesektorn.

SUHF:s lokaler

SUHF:s lokaler används flitigt av medlemslärosätena för möten och seminarier. Under 2016 användes lokalerna för sådana möten vid ett 20-tal tillfällen av företrädare för ett 10-tal medlemslärosäten. Till det kommer att lokalerna lånats av för sektorn närstående organisationer.

7. Profil

Utdrag ur verksamhetsplanen för 2016

Det betonas i manifestets avsnitt Profil att behovet av olika utbildnings- och forskningsmiljöer ökar. Det behövs därför ett högskolelandskap som motsvarar detta behov. Ett diversifierat landskap där lärosätena värderas, utvärderas och finansieras utifrån de egna premisserna. SUHF ska under 2016 bland annat arbeta med nedanstående områden för att bidra till ökade möjligheter till profilering.

- *SUHF ska verka för kvalitetssystem som gynnar mångfald inom såväl utbildning på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå som forskning.*
- *SUHF ska följa diskussionen kring diversifierade inkomstströmmar till högskolan.*
- *Arbetet med styrning för mångfald fortsätter utifrån SUHF:s inspel till den forskningspolitiska propositionen och ställningstaganden för ett uthålligt styr- och resursfördelningssystem.*

Verksamhetsberättelse för 2016

Kvalitetssystem

Expertgruppen för kvalitetsfrågor har under året bland annat genomfört seminarium kring utveckling av kvalitetssystem.

Diversifierade inkomstströmmar

Expertgruppen för fastighetsfrågor har under 2016 initierat ett arbete kring donationer för lokaländamål till universitet och högskolor.

Styrning för mångfald

Arbetet med styrning för mångfald utifrån SUHF:s inspel till den forskningspolitiska propositionen och ställningstaganden för ett uthålligt styr- och resursfördelningssystem fortsatte i olika fora under 2016.

Bilagor

Bilaga 1

Medlemmar 2016

Blekinge tekniska högskola	Kungl. Konsthögskolan
Chalmers tekniska högskola	Kungl. Musikhögskolan i Stockholm
Ersta Sköndal högskola	Linköpings universitet
Försvarshögskolan	Linnéuniversitetet
Gymnastik- och idrottshögskolan	Luleå tekniska universitet
Göteborgs universitet	Lunds universitet
Handelshögskolan i Stockholm	Malmö högskola
Högskolan Dalarna	Mittuniversitetet
Högskolan i Borås	Mälardalens högskola
Högskolan i Gävle	Röda Korsets högskola
Högskolan i Halmstad	Sophiahemmet högskola
Högskolan i Jönköping	Stockholms konstnärliga högskola
Högskolan i Skövde	Stockholms universitet
Högskolan Kristianstad	Sveriges lantbruksuniversitet
Högskolan Väst	Södertörns högskola
Karlstads universitet	Umeå universitet
Karolinska Institutet	Uppsala universitet
Konstfack	Örebro universitet
Kungliga Tekniska högskolan	

Bilaga 2

Översikt över SUHF:s verksamhet 2016

Remissvar

- Yttrande över förslag till ändringar i Universitets- och högskolerådets föreskrifter om grundläggande behörighet och urval, november 2016
- Yttrande över betänkandet Polis i framtiden - polisutbildningen som högskoleutbildning (SOU 2016:39), oktober 2016
- Särskilt yttrande från SUHF ang. Regional indelning - tre nya län (SOU 2016:48), oktober 2016
- Yttrande angående justering av modellen för indikatorerna vetenskaplig produktion och citeringar som underlag för resursfördelning, september 2016
- Yttrande angående EVS:s rapport Uppdrag att se över vissa frågor om hyresavtal – bindningstiden i hyresavtal avseende lokaler för universitet och högskolor (ESV 2016:30), september 2016
- Yttrande över betänkandet Medverkan av tjänsteleverantörer i ärenden om uppehålls- och arbetstillstånd september 2016
- Yttrande över rapporten Öppna nätbaserade kurser (MOOCs) i svensk högskola, augusti 2016
- Remissvar till betänkandet Trygghet och attraktivitet - en forskarkarriär för framtiden, juni 2016
- Yttrande över förslag till ändringar i föreskrifter om högskoleprovet, april 2016
- Yttrande över förslag till ändringar i föreskrifter om anstånd med studier för antagna samt studieuppehåll, mars 2016
- Yttrande över remiss Utvecklad ledning av universitet och högskolor, februari 2016
- Yttrande över rapporten "Research quality evaluation in Sweden - FOKUS", januari 2016

Rekommendationer och råd

Under 2016 fastställdes fyra rekommendationer:

- REK 2016:1 – Mål för behörighetsgivande högskolepedagogisk utbildning samt ömsesidigt erkännande (revidering av 2005 års rekommendation)
- REK 2016:2 – Rekommendationer för nationella antagningsomgångar: tidsplaner, antal sökalternativ och takvärden
- REK 2016:3 – Principer för immaterialrättslig hantering i forskningsavtal inkl bilagor
- REK 2016:4 – Rekommendation om anslutning till Europeiska stadgan och rekrytering av forskare

En rekommendation upphävdes under 2016:

- Rekommendationer om tillgodoräknande av utländsk grundutbildning, mars 2000 (upphävd av SUHF:s styrelse den 14 juni 2016).

Följande råd publicerades under 2016:

- Råd för utvärderande bibliometri.

Rapporter

- Kartläggning av lärosätenas insatser kopplade till flyktingar och nyanlända, oktober 2016
- Erfarenheter från forskningsinformationsarbete på lärosätena, oktober 2016
- Framtidens lärandemiljöer. Rapport från SUHF:s arbetsgrupp, september 2016
- Betyg i högre utbildning: Rapport från Arbetsgruppen för betygsfrågor, augusti 2016

Skrivelser

- Skrivelse till Utbildningsdepartementet om hinder för internationalisering, juni 2016
 - Skrivelse om hinder för internationalisering: Bilaga 1-2 - Beställd utbildning och utbildningsstipendier
 - Skrivelse om hinder för internationalisering: Bilaga 3 - Inrättande av en nationell stipendiestiftelse
 - Skrivelse om hinder för internationalisering: Bilaga 4 – Kapitalförsörjningsförordningen och universitetens möjligheter
 - Skrivelse om hinder för internationalisering: Bilaga 5 - Arbete utomlands/ lokalanställning
 - Skrivelse om hinder för internationalisering: Bilaga 6 - Utlandsetablering av svenska universitet
- Inspel till regeringen inför utredning om internationalisering

Konferenser och seminarier

Under 2016 genomfördes ett tjugotal seminarier eller konferenser inom ramen för SUHF. Nedan finns en översikt tillsammans med det ungefärliga antalet deltagare. Utvärdering har inte genomförts systematiskt men då det gjorts är detta markerat. Dokumentation från konferenserna finns publicerade på SUHF:s hemsida.

Januari

15: Dialogseminarium i Stockholm, för högskoleledningar och forskningsfinansiärer (92)

Februari

8: Seminarium om lärosätenas roll i arbetet med nyanlända, för alla intresserade (65)

April

14: Förbundsförsamling på Örebro universitet, för lärosätesledningar (63)

21: Workshop om etiska dilemman vid internationalisering av högre utbildning, Stockholms konstnärliga högskola, för lärosätesledningar och andra intressenter vid sidan av högskolan (43)

Maj

12-13: Högskolornas forum för redovisningsfrågor (HfR), vårkonferens Luleå, för ekonomichefer med flera (71)

27: Forum för bibliotekschefer, vårkonferens i Stockholm, för bibliotekschefer (30)

Juni

10: Workshop om studieavgifter, SUHF:s kansli (17)

15-17: NU2016, Malmö (570)

Juli

Seminarier under Almedalsveckan

Mån 4: Från beslut till förändring – jämställdhetsintegrering av universitet och högskolor

Mån 4: Vilket är värdet av internationella studenter?

Mån 4: Sverige som kunskapsnation – vart är vi på väg?

Tis 5: Studentinflytandets framtid – hur stärker vi engagemang och demokrati i högskolan?

Ons 6: Hur kan lärosätena bidra till en snabbare etablering för nyanlända på arbetsmarknaden?

Ons 6: Vilken roll tar lärosätena för det livslånga lärandet?

Ons 6: Var utvecklas högskolepolitiken – på departementet, webben eller lärosätena?

September

7: Det nya kvalitetssystemet III, för kvalitetsansvariga eller motsvarande, KTH (65)

27: Working with agents, att arbeta med agenter för studentrekrytering till internationell högre utbildning, Summit konferens, Stockholm (43)

Oktober

10: Inspirationsdag för ekonomer i högskolan, Norra Latin, Stockholm. Seminarium om ekonomi och redovisning vid universitet och högskolor, för alla intresserade ekonomer (375)

18: Årskonferens på Kungliga Musikhögskolan i Stockholm, för alla intresserade (92)

19: Förbundsårsamling på Kungliga Musikhögskolan i Stockholm, för högskoleledningar (69)

26: Högskolesektorns styrning och ledning på Näringslivets hus i Stockholm, för personer med administrativa ledningsuppdrag men även kvalificerade handläggare i ledningsstöd, antalet platser är begränsat (136)

November

7: IFFIS, Smartare information - för ett starkare forskningsverige! I samarbete med VR, Stockholm (250)

10-11: Högskolornas forum för redovisningsfrågor (HfR), höstkonferens, Johannesbergs slott, Gottröra, för ekonomichefer med flera (66)

10-11: Forum för bibliotekschefer, höstkonferens i Stockholmsområdet, för bibliotekschefer (31)

16: Den forskningspolitiska propositionen, KTH (35)

December

6: Arbetsgivar dagen, Södertörns högskola, för rektorer, förvaltnings- och personalchefer (54)

15: Tillträde till högskolan, hur vill vi att det framtida systemet ska se ut, Finlandshuset, Stockholm, för rektorer, förvaltningschefer, ordförande i utbildningsnämnder, antagningschefer, politiker med flera (100)

Bilaga 3

Presidiedagar 2016

Datum	Organisation	Personer
160210	Oredlighet i forskning Utbildningsdepartementet Sophiahemmet högskola	Margaretha Fahlgren och Carolina Östgren Karin Röding och Kerstin Jacobsson Johanna Adami
160322	Vinnova SULF Sveriges unga akademi ST VR Vinnova	Björn Brorström Dan Andréé Git Claesson Pipping och Mats Eriksson Camilla Svensson och Christian Broberger Annika Aronsson Sven Stafström och Ann Fust Astrid Söderbergh Widding Charlotte Brogren och Göran Marklund
160608	SFS Utbildningsdepartementet	Caroline Sundberg, Charlotta Tjårdahl, Johan Alvfors Sara Bringle, Kerstin Jacobsson, Mikaela Staaf
160908	 Oredlighet i forskning	Johan Schnürer Gustav Amberg Margaretha Fahlgren Hans Adolfsson
161102	SFS VR Saco studentråd Läraryrskonventet Statens servicecenter	Caroline Sundberg, Charlotta Tjårdahl Sven Stafström och Ann Fust Max Wallenberg, Malin Påhls och Kristin Öster Maria Jarl och Anders Persson Charlotte Johansson-Ahlström och Thomas Pålsson
161208	Akademiska Hus Rektorers villkor	Kerstin Lindberg Göransson, Catarina Fritz och Susanne Malmgren Paul Pettersson Curt Karlsson och Jörgen Tholin Stefan Bengtsson

Bilaga 4: SUHF:s expert- och arbetsgrupper under 2016

Namn	Ordförande/ <i>Extern sekreterare, verkställande ledamot el motsv</i>	Övriga ledamöter från medlemslärosäten 31/12 2016 eller vid slutrapport	Mandatperiod
Arbetsgivargruppen	Pam Fredman, GU	HiS, HH, UmU, MaH, LiU	1 januari 2015 – 31 december 2016
Arbetsgruppen för Europeiska stadgan för forskare/Riktlinjer för rekrytering av forskare	Charlotta Fransén, SUHF:s kansli	LU, GU, KI	
Arbetsgruppen för flyktingfrågor	Cecilia Christersson, MaH	GU, HB, Miun, KTH, LiU, LU, MaH, HV, HH	1 januari 2016 – 31 december 2017
Arbetsgrupp för geodata	Göran Adelsköld, SLU	HD, LU, UU, SU	1 januari 2014 – 31 december 2016
Arbetsgruppen för översyn av rekommendation om mål för högskolepedagogisk utbildning	Sigbritt Karlsson, HiS/KTH	UmU, LU, ÖrU, SU	1 oktober 2014 – 30 juni 2016
Arbetsgruppen för samarbete mellan SUHF och Myndigheten för yrkeshögskolan (MYH)	MYH	HB	1 januari 2016 – 31 december 2017
Arbetsgruppen för språkämnen	Eva Wiberg, LU	UU, HV, HD	1 januari 2014 – 31 december 2016
Expertgruppen för arkiv- och dokumenthantering	Susanne Kristensson, LU	HD, KI, GU, UmU, LTU, HB	1 januari 2015 – 31 januari 2016
Bedömningshandboksgruppen	Magnus Mörck, Konstfack	UmU, UU, UU, LiU, SU	1 januari 2014 – 31 december 2016
Expertgruppen för fastighetsfrågor	Staffan Sarbäck, LTU <i>Owe Flodin, ÖrU</i>	LiU, LnU, LU, KI, KMH, GU, UmU, SLU, SU	1 januari 2016 – 31 december 2017
Expertgruppen för forskningsadministrativa frågor	Katarina Bjelke, UU <i>Ludde Edgren, GU</i>	BTH, CTH, HH, LiU, SLU, LU, UmU, (KI, adj)	4 oktober 2015 – 31 december 2016
Expertgruppen för internationaliseringsfrågor	Eva Malmström Jonsson, KTH <i>Per Nilsson, UmU</i>	LU, BTH, UU, MaH, ÖrU, HHS	1 september 2015 – 31 december 2017
Expertgruppen för kvalitetsfrågor	Stephen Hwang, LnU <i>Malin Östling, GU</i>	HD, GU, SKH, UU, LU, LiU	1 januari 2016 – 31 december 2017
Expertgruppen för studieadministrativa frågor	Joakim Malmström, SU <i>Cilla Häggkvist, UU</i>	HH, LU, UmU, KI, MaH, Konstfack, KTH	1 januari 2016 – 31 december 2017
Forum för bibliotekschefer	Björn Brorström, HB <i>Gunilla Lilie Bauer, MaH</i>	CTH, GIH, KaU, GU, MdH, UmU, SU	1 januari 2016 – 31 december 2017
Högskolornas Forum för redovisningsfrågor (HfR)	Susanne Wallmark, MaH <i>Susanne Odung, KTH</i>	LU, LnU, LTH, MdH, SKH, UU, GU, CTH	1 januari 2016 – 31 december 2017
Samordningsgrupp för högskoleprovet	Peder Tjäderborn, UmU	UmU, SU, BTH, GU, UU	1 november 2016 – 31 oktober 2018
Samverkansgruppen SUHF-UHR	Anders Söderholm, Miun	UU, LnU, Konstfack, SU	1 januari 2015 – 31 december 2016
SUHF:s program för ledare i akademien och rektorsprogrammet	Göran Bexell, LU <i>Lotta Löfgren Markör, LiU</i>	KTH, HHS, GU, FHS, LnU	1 juli 2016 – 30 juni 2018
Administrativt ledarskapsprogram	Jörgen Tholin, GU	HB, LnU, UU, Miun	

Förutom de externa sekreterarna eller verkställande ledamöterna har kansliets personal fungerat som sekreterare i flertalet av dessa arbetsgrupper.

Bilaga 5

Verksamhetsberättelse för Högskolans forum för redovisningsfrågor 2016

Högskolornas Forum för Redovisningsfrågor (HfR) är ett samarbetsorgan inom ekonomiområdet för universitet och högskolor inom SUHF och fungerar i dessa frågor också som en träffpunkt för samverkan med berörda myndigheter och utbildningsdepartementet. HfR leds av en styrgrupp och har funnits sedan mitten av 1990-talet.

Uppdrag

HfR har SUHF:s uppdrag att bl.a. genom seminarier och projekt utveckla en god redovisningsred och uppmärksamma ekonomistyrningsfrågor inom högskoleområdet. Inom HfR diskuteras principer och tolkningar av redovisningens innehåll, ofta i samverkan med departement och myndigheter. I uppdraget ingår även att uppmärksamma förbundets ledning på frågor där remisser och skrivelser bör avlämnas eller vilka rekommendationer som bör utfärdas. Styrgruppen tar fram underlag i sådana ärenden åt styrelsen. HfR har även ett särskilt uppdrag att följa effekterna av implementeringen av SUHF:s redovisningsmodell för indirekta kostnader och informera SUHF:s ledning om eventuella justeringar.

HfR bedriver en populär och välbesökt seminarie- och konferensverksamhet kring frågor av betydelse för ekonomiområdet.

HfR genomför varje år en till två konferenser och under 2016 genomfördes för första gången en inspirationsdag för ekonomer i högskolan. Styrgruppen har utvärderat satsningen och beslutat att det årligen ska genomföras en inspirationsdag.

Samverkan sker med utbildningsdepartementet, Ekonomistyrningsverket (ESV), Riksrevisionen, Universitetskanslersämbetet, Universitets- och högskolerådet m.fl.

Inom HfR har ett redovisningsråd instiftats. Rådets uppgift är att tolka regler och föreskrifter som utges av regeringen och ESV i syfte att underlätta för sektorns myndigheter. Rådet ska utveckla och verksamhetsanpassa externa redovisningskrav. Rådet ska även medverka i besvarandet av remisser, som ställs till lärosätena, avseende ekonomistyrning. Rådet har också uppdraget att förvalta den modell för redovisning av direkta och indirekta kostnader som beslutades vid SUHF:s förbundsårsamling november 2007.

Ledamöter i styrgruppen 2016

I slutet av verksamhetsåret bestod styrgruppen av följande personer:

- Susanne Wallmark, Malmö högskola (ordförande)
- Lise Bröndum, Lunds universitet
- Charlotte Byström, Linnéuniversitetet
- Rose-Marie Kero, Luleå tekniska universitet
- Björn Magnusson, Mälardalens högskola (t.o.m. augusti 2016)
- Pia Grankvist, Stockholms konstnärliga högskola
- Claes Nilsson, Uppsala universitet
- Lars Nilsson, Göteborgs universitet
- Susanne Odung, Kungliga tekniska högskolan (samordnare)
- Per Setterberg, Chalmers tekniska högskola
- Lars Alberius, SUHF:s kansli, var behjälplig

Konferensverksamhet

Under 2016 har HfR genomfört två nationella konferenser, den 12-13 maj i Luleå och den 10-11 november på Johannesbergs slott, Gottröra. Vid båda konferenserna deltog cirka 70 personer från näst intill samtliga av SUHF:s medlemslärosäten.

Konferenserna tar upp aktuella ämnen för sektorn och fungerar också som ett tillfälle att främja nätverk mellan deltagarna. Stående inslag är aktuell information från Utbildningsdepartementet, Riksrevisionen, UKÄ, Vetenskapsrådet och ESV, liksom rapportering om aktuella frågor som behandlas av HfR:s redovisningsråd.

Utöver detta deltog Thomas Estermann, European University Association (EUA), Bryssel, på vårkonferensen och talade om trender i Europa vad gäller finansiering av högre utbildning. Vid höstkonferensen presenterade Fredrik Bondestam det nationella sekretariatets uppdrag kring jämställdhetsintegrering och Per Setterberg, Chalmers och styrgruppen, talade över temat Oegentligheter – hot, händelser och hantering.

I oktober genomfördes för första gången en inspirationsdag för ekonomer i högskolan. Det fanns plats för 375 personer deltog, därutöver fanns en lång reservlista. På förmiddagen talade Åsa Bergenheim, rektor Karlstads universitet, om rollen som ekonom i högskolan, Lars Alberius, SUHF:s kansli, talade om högskolan plats i staten och Lars Olof Mikaelsson, Utbildningsdepartementet, om aktuella frågor på Regeringskansliet. Under eftermiddagen genomfördes seminarier i två omgångar om Horisont 2020, budgetering, nya ekonomi-modeller, SUHF-modellen, projektredovisning och oegentligheter.

Konferenserna har planerats och letts av styrgruppen. Inriktningen på konferenserna bestäms med utgångspunkt i deltagarnas förslag samt aktuella frågor inom högskolesektorn. Konferenserna utvärderas regelbundet och får alltid höga eller mycket höga betyg av deltagarna.

Övrigt

Susanne Odung, ekonomichef på KTH, tog från årsskiftet över expertfunktionen för SUHF-modellen samt uppdraget att jämföra av de indirekta kostnaderna på lärosätena mot svarande de som gjorts 2010-2015 efter Ann-Kristin Mattsson, Lunds universitet.

HfR:s redovisningsråd

I mars 2007 ställde sig förbunds församlingen bakom grunderna i rapporten *Redovisning av indirekta kostnader vid universitet och högskolor* som avlämnades av SUHF:s dåvarande arbetsgrupp för full kostnadstäckning.

Redovisningsrådet har ansvaret för att förvalta modellen. Detta medför ansvar för att bevaka behov av förändringar eller förtydliganden och lämna förslag till styrgruppen.

Redovisningsrådet har under året samverkat med ESV och Vetenskapsrådet.

Sammansättningen för åren 2016-2017 är:

- Susanne Odung, KTH (ordförande och expert SUHF-modellen)
- Christina Adolfsson, Umeå universitet
- Margareta Uvhagen Antoni, Uppsala universitet
- Stefan Axelsson, Högskolan i Skövde

- Joakim Karlsson, Linnéuniversitetet
- Malin Larsson, Sveriges lantbruksuniversitet
- Andreas Sundberg, Linköpings universitet

Ekonomi

HfR:s verksamhet finansieras av deltagarnas avgifter samt eventuella tidigare avsatta medel när det behövs. Kostnaderna för årets verksamhet uppgick till 432 713 kr och intäkterna till 506 900 kr, vilket inkluderar en återföring på 100 000 kr. Utgående balans var 16 646 kr.

2016-02-27

Susanne Wallmark

Ordförande

Bilaga 6

Verksamhetsrapport för SUHF:s Forum för bibliotekschefer 2016

Inledning

Målgruppen för denna verksamhetsrapport är i första hand SUHF:s förbundsårsamling men den riktas också till Forum för bibliotekschefer. Syftet är att spegla årets aktiviteter och diskussioner inom styrgruppen och SUHF:s Forum för bibliotekschefer. Se även suhf.se för minnesanteckningar från styrgruppsmöten och dokumentation från konferenser.

Forum för bibliotekschefer 2016

Styrgruppen för Forum har bestått av följande personer: Björn Brorström (Högskolan i Borås) (ordförande), Jenny Samuelsson, (Luleå tekniska universitet) (verkställande ledamot 160101 – 160831), Margareta Hemmed (Göteborgs universitet), Gunilla Lilie Bauer (Malmö högskola), (verkställande ledamot 160901 -), Mikael Sjögren (Umeå universitet), Wilhelm Widmark (Stockholms universitet), Daniel Forsman (Chalmers tekniska högskola), Jakob Harnesk (Karlstad universitet) och Lisa Petersen, (Mälardalens högskola). Lotta Haglund (Gymnastik- och idrottshögskolan) valdes in i slutet av 2016 som ersättare för Jenny Samuelsson som lämnade utbildnings- och bibliotekssektorn i augusti. Linda Gerén (SUHF) har knutits till gruppen och deltagit i styrgruppsmöten och planering av Forums vår- och höstmöten.

Styrgruppen har träffats fem gånger under året, minnesanteckningar finns på SUHF:s webbplats. För hela Forum har två möten arrangerats – en vårkonferens den 27 maj och en höstkonferens den 10-11 november, båda mötena i Stockholm och med medverkan från Kungliga bibliotekets ledning för dialog om samarbete och samverkan mellan suhf-biblioteken och nationalbiblioteket.

Årets verksamhet beskriven och sammanfattad utifrån 4-punktsprogrammet

Forums 4-punktsprogram¹ som togs fram under 2015 har fungerat som utgångspunkt för Forums engagemang 2016. Nedan sammanfattas aktiviteter kopplade till respektive område.

Område ett: Tillgång till vetenskaplig information

I april informerade Björn Brorström och Wilhelm Widmark SUHF:s förbundsårsamling om utvecklingen av de vetenskapliga förlagens betalningsmodeller som innebär att publiceringsavgifter för oa-publicering och licenskostnader i allt större utsträckning kombineras och vilka konsekvenser det får för lärosätena, exempelvis leder det till att kostnader inom ett lärosäte mellan anslag för forskning och OH blandas på ett nytt sätt. Ett syfte med presentationen var också att initiera en diskussion på grundval av insikten om att det nuvarande meriteringssystemet för forskningen direkt motverkar utvecklingen av öppen tillgång till offentligt finansierad forskning.

¹ De fyra utvecklingsområden vi prioriterar att arbeta nationellt med är

1. Tillgång till vetenskaplig information
2. Forskningsinformation och forskningsdata
3. Lärandemiljöer
4. Biblioteken som kvalitetshöjare

Mer information och programmet i sin helhet finns på:

<http://www.suhf.se/arbetsgrupp/forumforbibliotekschefer>

Forum för bibliotekschefer är representerat i en referensgrupp för den nationella biblioteksstrategi som Kungliga bibliotekets utredare, Erik Fichtelius, har i uppdrag att ta fram till 2019. Gruppen har haft två möten under året. Vid det senaste mötet diskuterades begreppet jämlik tillgång till information – i SUHF:s sammanhang vetenskaplig information – och vilka konsekvenser det får för samhället med de begränsningar som de nuvarande betalningsmodellerna innebär. Forum vill fortsätta att verka för att problematiken blir tydlig och synlig och med målet att den kommande nationella strategin innehåller förslag till förändringar som kan leda till en mer jämlik tillgång med hänvisning till begreppet ”livslångt lärande” och till att tillgången till kunskap är en grundpelare i det demokratiska samhället.

Område två: Forskningsinformation och forskningsdata

Under 2016 har begreppet ”öppen vetenskap” vuxit som intressefråga, såväl nationellt som internationellt, inte bara för biblioteken utan även som en angelägen fråga för lärosätesledningarna och på högsta politiska nivå. Det nederländska ordförandeskapet i EU första halvåret 2016 lyfte frågan högt upp på den politiska agendan vilket resulterade i att flera länder senare har gjort ”statements” med tydlig ambition att offentligt finansierad forskning ska vara fritt tillgänglig och att de kommersiella förlagens monopolliknande ställning med stora årliga kostnadsökningar som följd inte är hållbar eller försvarbar. Detta har även skett i Sverige. I regeringens forskningsproposition 2016/17:50 finns nu ett mål att vetenskapliga publikationer och dess data ska vara öppet tillgängliga senast om tio år och ett tydligt uttalande finns att öppenhet ska vara normen.

Forum för bibliotekschefer arbetsgrupp för bibliometri har tagit fram ett förslag till råd för utvärderande bibliometri som i december godkändes av SUHF:s styrelse och som har publicerats på suhf.se. Råden vänder sig både till lärosätenas ledningar och till de funktioner som arbetar med att utforma eller använda bibliometriska modeller och ska självklart även vara användbara för forskare. Syftet är att bibliometrins styrkor ska tas tillvara för utvärdering och styrning men också att öka kunskapen om metodernas svagheter och risker. Råden grundas på Leidenmanifestet och ska ses som ett komplement till Vetenskapsrådets riktlinjer.

För utvecklingen av Swepub har många frågetecken funnits beträffande fortsatt finansiering. Dessa frågetecken rätades delvis ut i regeringens forskningsproposition där det nu tydliggörs att Kungliga biblioteket får fortsatt finansiering för Swepub genom en höjning av grundanslaget.

För lärosätesbiblioteken innehåller propositionen en välkommen tydlighet som motiverar biblioteken att fortsätta lägga resurser på att bidra till och förbättra kvaliteten i de data som läggs in i Swepub. Experter på området har på uppdrag av styrgruppen tagit fram en pm som tydliggör vilka kvalitetsbrister som behöver åtgärdas.

Hantering av forskningsdata, som för bibliotekens del handlar om tillgängliggörande och ett utbyggt forskarstöd, är ett område som har varit i fokus för många bibliotekschefer under året och därmed även varit en fråga som styrgruppen har tagit upp. Många lärosäten har engagerats i det pilotprojekt som Svensk Nationell Datatjänst har drivit under 2016 och flera har redan tagit beslut om att ingå i det konsortium, Swedish Research Data System, som SND avser att söka medel för hos Vetenskapsrådet i början av 2017.

Område tre: Lärandemiljöer

Forum har deltagit i SUHF:s arbetsgrupp för lärandemiljöer genom Jenny Samuelsson, dåvarande chef för Luleå tekniska universitets bibliotek. I september publicerades rapporten ”Framtidens lärandemiljöer”, se: <http://www.suhf.se/publicerat/rapporter>. Att biblioteken

är en viktig del av ett lärosätes lärandemiljö vittnar rapporten om. Det kapitel som beskriver bibliotekens roll är skrivet av Jenny Samuelsson, som konstaterar att bibliotekarierna har en speciellt god kunskap om studenternas behov i en lärandemiljö och lång erfarenhet av att tillgodose dessa. Den kunskapen bör tas tillvara och integreras i lärosätens planering av framtidens lärandemiljöer där skillnader mellan informella och formella lärandemiljöer bör suddas ut på samma sätt som man brukar säga att de fysiska och digitala lärandemiljöerna bör ses.

Arbetsgruppens uppdrag är slutfört och det är upp till varje lärosäte att använda sig av de slutsatser och rekommendationer som rapporten innehåller. Här lyfts vikten av samarbete inom ett lärosäte mellan fastighetsavdelning, bibliotek, IT-avdelning, pedagogiska utvecklare och lärare samt vad som kan vinnas med att involvera studenterna i utvecklingen. Svensk biblioteks förening har startat ett nätverk för framtidens lärandemiljöer där dialogen fortsätter.

Område fyra: Biblioteken som kvalitetshöjare

Styrgruppen har arbetat med en idé från ordförande Björn Brorström som innebär att arrangera en konferens på temat biblioteken som kvalitetshöjare med lärosätesledningar som målgrupp. I arbetet har (förutom ordförande) cheferna för biblioteken vid Göteborgs universitet, Sveriges Lantbruksuniversitet och Mittuniversitetet samt prorektorerna från Malmö högskola och Högskolan i Borås varit delaktiga. Det fristående kvalitetsnätverk inom forskningsbibliotekssektorn som har bildats under 2014-2015 har också knutits till planeringsgruppen med samordnare från Lunds universitets bibliotek. Temat för konferensen har blivit "Öppen vetenskap – möjligheter och utmaningar" där frågan om bibliotekens roll för kvalitet kommer in, men med öppen vetenskap som övergripande tema. Konferensen äger rum i Stockholm den 28 februari 2017. Inbjudan gick ut i slutet av november till lärosätesledningar och bibliotekschefer, se: <http://www.suhf.se/konferenser-seminarier/oppen-vetenskap-28-februari-2017>

Forum för bibliotekschefer lade ner mycket arbete under 2016 på inspelet till regeringens forskningsproposition som presenterades den 28 november. Tyvärr kom frågor om vetenskaplig informationsförsörjning, infrastruktur och bibliotekens roll för forskningen i stort sett att saknas förutom skrivningar om öppen vetenskap och den positiva nyheten att Swepub får fortsatt och långsiktig finansiering.

Övrig verksamhet

Förutom de fyra områdena i fyrapunktsprogrammet har Forum för bibliotekschefer drivit andra frågor, exempelvis ett nytt chefsutvecklingsnätverk och en utvecklad nationell bibliotekssamverkan.

Chefsutvecklingsnätverk

Det första nätverket för blivande chefer vid forskningsbibliotek avslutades 2015 och utvärderingen visar på ett gott resultat. Framförallt har det lett till ett betydelsefullt nätverk för de personer som har deltagit. Flertalet bibliotekschefer var positiva till att erbjuda möjligheten ännu en gång och styrgruppen beslöt därför att uppdraga åt en arbetsgrupp att ta fram förslag till ett nytt treårigt chefsutvecklingsprogram för personer som är intresserade av att prova på ledarskap inom den akademiska biblioteksvärlden. Förberedelser för detta nya nätverk har pågått under 2016 och inbjudan till att anmäla intresse för att delta gick ut till bibliotekscheferna i början av december. Programmet startar i april 2017 under förutsättning att minst 20 deltagare anmäler intresse.

Nationell bibliotekssamverkan

Kungliga bibliotekets tidigare inflytandestruktur för nationell bibliotekssamverkan ersattes 2016 av Forum för nationell bibliotekssamverkan och utveckling. Nomineringar från SUHF till KB:s nya grupperingar och start för de nya grupperna har skett under 2016.

Forum för bibliotekschefer är nu representerade i alla grupper som är relevanta för universitets- och högskolebiblioteken förutom den gruppering som fortfarande återstår att formera: ett utvecklingsråd för Libris nationella infrastruktur, se: <http://www.kb.se/bibliotek/Forum-for-nationell-bibliotekssamverkan-och-utveckling/>

Uppdrag till Forum för bibliotekschefer

Forum för bibliotekschefer utgör ett fortsatt viktigt nätverk för att stärka SUHF-biblioteken och utgör en samlade part i Kungliga bibliotekets nationella bibliotekssamverkan där arbetet med den nationella biblioteksstrategin särskilt bör nämnas. Fyrpunktsprogrammet fortsätter att fungera som plattform för utveckling.

Förra årets verksamhetsrapport avslutades så här: "I diskussionerna framstår det allt tydligare hur viktigt det är att lärosätesbiblioteken är väl integrerade med utbildnings- och forskningsprocesserna för att kunna fullfölja sina uppdrag och bidra till hög kvalitet samt att den egna verksamheten planeras, utvärderas och utvecklas i samspel med lärosätenas verksamhet i stort. Vi kan också se att utvecklingen under året som gått tydligt har visat på vikten av att den strategi som biblioteken länge har tillämpat, dvs att se möjligheterna i nationella och internationella lösningar för forskningsinfrastruktur, är viktigare än någonsin."

Dessa ord passar lika bra som avslutande skrivning i verksamhetsrapporten för 2016 och kommer att vara i fokus för Forum för bibliotekschefer även under 2017.

Bilaga 7

Verksamhetsrapport från SUHF:s program för ledare i akademien 2016

I arbetet med *SUHF:s program för ledare i akademien* ingår att driva utveckling och genomförande av dels HeLP (SUHF:s Högre LedarProgram), dels Rektorsprogrammet. Det sistnämnda genomförs tillsammans med Universitetskanslersämbetet (UKÄ).

Rektorsprogrammet riktar sig främst mot nya rektorer. Vid sju tillfällen träffas gruppen under knappa två dagar. Exempel på programpunkter är: personligt ledarskap, uppdraget som rektor, omvärldsspaning, strategiprocesser, ledningsgrupper, mediaträning mm. Rektorerna får även möjlighet att genomgå en 360-graders analys.

HeLP är ett ledarprogram för nivån under rektor, dvs pro- och vicerektorer, dekaner, universitetsdirektörer och förvaltningschefer m fl. Programmet består av nio tillfällen à knappt tre dagar med bl a följande innehåll; förväntningar på ledarskap inom akademien, villkoren för sektorn, kommunikation och framförande, omvärldsspaning, krishantering, grupputveckling, samtal om svåra frågor mm.

Under 2016 genomfördes följande verksamhet

HeLP 6

HeLP 6 började i november 2014 och avslutades i augusti 2016. I programmet deltog 21 personer, 12 kvinnor och 9 män, vilka är prorektorer, vicerektorer, dekaner (och motsvarande), VD, prefekt samt förvaltningschefer och förvaltningsdirektörer.

HeLP 7

HeLP 7 hade det första passet i september 2015 och avslutas i februari 2017. I programmet deltar 25 personer, 14 kvinnor och 11 män, vilka är prorektorer, vicerektorer, dekaner/motsvarande samt förvaltningschefer och en universitetsdirektör.

HeLP 8

HeLP 8 hade det första passet i september 2016 och avslutas i mars 2018. I programmet deltar 25 personer, 12 kvinnor och 13 män, vilka är prorektorer, vicerektorer, dekaner/motsvarande samt en högskoledirektör.

Rektorsprogram 3

RP 3 startade under 2015 med sex deltagande rektorer, tre kvinnor och tre män. En nyhet i programmet är ett utbyte med Leadership Foundation. Rektorer från England deltar vid ett tillfälle, då de tillsammans med de svenska rektorerna diskuterar lärosätesspecifika frågor och aktuella strategiska frågor, såsom internationalisering.

Utvärdering

HeLP: Samtliga program erhåller överlag mycket höga betyg i utvärderingarna. Exempelvis fick ett HeLP 3,9 av 4 (1=mycket dåligt, 4=mycket bra) om programmet som helhet. En ständig utveckling sker av passen för att anpassa dem till respektive deltagargrupp.

RP: Programmen är uppskattade och vid varje tillfälle ges synpunkter på eventuell utveckling. Några av modulerna på programmet är under utveckling för att bättre passa rektorer.

Organisation

SUHF:s program för ledare i akademien leds av en styrgrupp och genomförs av två programledare. I styrgruppen ingår programledare, en representant för UKÄ, SUHF:s generalsekreterare samt, av SUHF utsedda, ledamöter, varav en utses till ordförande. Programledarna utarbetar, genomför, följer upp och kvalitetssäkrar programmen i dialog med styrgruppen. Styrgruppen består numera av följande deltagare: Göran Bexell (ordförande), Sigbritt Karlsson (vice ordförande), Anders Söderholm, Ingrid Elam, Lars Ågren, Dan Brändström, Gerry Larsson och Per Westman.

Två programledare har svarat för det operativa genomförandet av programmen. Lotta Löfgren-Markör (HeLP 7 samt Rektorsprogram 3) och Cecilia Agrell (HeLP 6 och 8 samt Rektorsprogram 3). Programledarna deltar även vid styrgruppens möten.